

Izjava trčanskog gradskog savjetnika Slavka na sednici opć. upravnog odbora od 23. nov. 1918. „Hoću da rezerviranim za prvu sednicu općinskog veća — kojoj ćemo biti načočni — izjavu, koja će tačno precizirati držanje slovenskog kluba prema okupaciji i drugim pitanjima, a za sada izjavljujem ovo: Uspostavu Veća i Upravnog odbora primaju se kao provizorna mera, što ju je poduzela okupaciona vlast prema svojim obvezama, što provlazi iz internacionalnog prava, t. j. da uspostavi život, prema tome i javnu upravu. Pod ovom rezervom saradjivat ćemo i tu, kao i odboru za javno zdravlje; ne odričemo se naših aspiracija, te dopušta definitivno uredjenje samo mirovnom kongresu. Ne ćemo konflikta, već molimo, da se omogući saradjivanje. Opć. zast. Ara mu je odgovorio, da nacionalna stranka i sve pučanstvo drži, da je pripadnost Trsta Italiji već definitivna i neproporna kao historički čin, koji odgovara najvišim ciljevima naroda ovih zemalja. Opć. upravni odbor prima dragovoljno saradjivanje svemu slovenskih članova, ali ne prima na znanje njihovih uzaludnih rezerva.

Dan zahvale i molitve u Sedmijenim Državama. Predsednik Wilson izdao je sledeći manifest: „Jesen mi obično obraćamo molitve i zahvale Svetišnjemu za sve blagoslove i milosti, kojima je napunio kroz godinu našu naciju. Ove godine imamo osobilih uzroka, koji nas nukaju na zahvalnost i veselje. Bog se je udostojao dati nam mir, a to neće reći sam konac borbe, već to znači i svršetak one tragične napetosti, koja je nad nama usled rata visela. Nad nama slijedi novi dan, u naša srca ulazi nova srčanost, pred našim obnovljenim nandom, džu se nove, još veće dužnosti. Dok za sve to zahvaljujemo, ne zaboravljamo da zazovemo Božju pomoć da možemo te dužnosti i izvršiti, te oproštenje za sve pogreške, što smo ih počinili delom i rečju, i molimo, da iz naše akcije izdaje konsolidacija prijateljstva i izmeničnog poštovanja, koji mora da bude temelj novoj zgradbi mira i Božjoj volji medju narodima. Zato sam ja, Woodrow Wilson, predsednik Sedmijenih Američkih Država, odredio i određujem četvrtak 28. novembra kao dan zahvalnosti i molitve, pa pozivam pučanstvo svih Sedmijenih Država, da ovog dana prekinu svoj obični posao, te da u svojim kućama i na mestima javnog kreta obrate svoje zahvale Bogu, koji ravna sudbinom svih nacija.“

Protiv revolucionarni pokret u Beču. Žurich, 24. nov. „Frankfurter Zeitung“ dobiva vest iz Beča, da se antirevolucionarni pokret tako jasno manifestira, da je Državno Veće dalo približno oglašenje protiv ovakih pokusa. Monarhisti rade sa svim sredstvima u provincijama, da pobude nezadovoljstvo protiv Beča. U Beču to čine antisemitizmom, a svagde drugde tvrdi, da će skoro ententa sve okupirati.

Ugarska vlada želi smesta mir. Žurich, 25. Ugarska je vlada poslala preko švedskog poslanika u Beču ententi notu, u kojoj molii da se produži primirje, kome ističe rok 4. decembra, neka se smesta započnu mirovna pregovaranja, te neka se organizuje direktna veza s ugarskom vladom.

Mir neće biti potpisan pre veljače. Paris, 25. Po „Echo de Paris“ preliminari mira neće moći započeti pre početka sečnja — pošto će trajati bar mesec i po, potpis se protokola ne očekuje pre konca veljače. S toga će primirje, kojemu ističe 17. decembra t. g. rok, morati biti produljeno. Uvjeti primirja neće se menjati. „Matin“ naime tvrdi, da je maršal Foch jednom za uvek izjavio,

da ne će užeti u obzir nemačkih pretenzija. Ta će odluka vrediti i za sve buduće inicijative. Koraci, što ih je nem. tajnik za vanjske poslove Šolf poduzeo u Aji, uzaludni su. Osigurava se, da ne će ni vlast Udrženih Država nikad pristati na to, da se remodificiraju klauze primirja, koje je jednom posveta odobrila.

Zagonetno vladanje Holandije. Pariš, 25. Listovi se bave incidentima, što ih je prouzročilo zagonetno držanje holandske vlade, koja je privrženja Nemačkoj, te ne gleda da skrupolozno paze na dužnosti nametnutih neutralnosti. Službena nota francuske vlade dementuje, da se je prolaz nemačkih četa, koje su ispraznile Belgiju, dozvolio s privolom saveznika. „Petit Parisien“ vodi, da su reprezentanti entiteta poduzeli razne korake u Aji kod ministra izvanjskih poslova, da prosvjeduju ne samo protiv oblaštenja za prolaz neprijateljskih četa preko holanskog teritorija, već i protiv gostoprinstva nemačkog cara, te protiv internacije torpednjača i remorkera nemačkih u Holandiji, koji su otisli iz Antverpena protiv klauzala primirja. Listovi ističu odgovornost, koju preuzima holandska vlada time, što je pošla na ruku drugoj makinaciji u prilog Nemačke, t. j. što je zatražila preko ministra Udrženih Država Blissa, da se ublaže uvjeti primirja. Ovakvo držanje kabineta u Aji moglo bi potaknuti vlade saveznika, da zatraže tačne garancije za održanje neutralnosti.

Predaja nemačke mornarice. Specijalni dopisni agencije Reuter, koji je bio očeviđac na ladji „Neptuh“ prigodom predaje nemačke mornarice, pruža, da je velika engleska mornarica sa ladjama saveznika u 2 sata p. p. ostavila Firth of Forth te pošla prema jugo-zapadu u 2 linije, da arene vodomorskog nemačkog flota te da je otparti od određene luke. Iz bojazni pred kakvimi izdajstvom, bio je svim ladjama dan znak za bitku. Momčad se bila spremljena na bitku. Oko 9 sati ujutro radio-telegrafrele je laka engleska krstarica „Cardiff“, da se nemačke ladje približuju. Malo iza tog počake se „Cardiffe“, koji je vukao balon za promatranje i koga su sledile zračne ladje, na čelu nemačkih brodova s nemačkim zastavama. Nemačke pomorske bojne sile stajale su pod zapovedništvom kontre-admirala von Reuter, koji se nalazio na admiralskom brodu „Friedrich der Grosse“. Pred njim je bilo 5 bojnih krstarica: Seydlitz, Tagert, Berfliger, Hindenburg, Von der Tann, Moltke. Iza njih je sledilo 9 oklopniča: Friedrich der Grosse, König Albert, Kaiserin, Bayern, Regent Luitpold, Grosser Kurfürst, Kronprinz Wilhelm, Margraf, zatim 7 lakih krstarica: Frankfurt, Emden, Nürnberg, Köln, Brummer, Bremen, pa 50 torpedolovaca najmodernijeg tipa. Dogovoren je bilo, da će se engleske ladje, koje su plovile u 2 linije kod sastanka s nemačkim bojnim silama negde oko 60—70 milja na moru tako pomaknuti te će moći opkoliti nemačku flotu. Nemci su načelo naloženo, da sve topove stave na krimu i pramac, te da ne prenose municiju. Obadvje su flote krenule zatim na severo-zapad i sad se odigralo poslednji čin drame. Dok je sunca na horizontu nestajalo usidrile su se nemačke ladje na pučini i južno od obale Firth of Fortha. Smesta bile su okružene od prve eskadre engleskih oklopniča i od druge eskadre bojnih krstarica. Ostali deo flote počao je na svoje sidrište na ušću reke. U sutor, dok su hidroplani, aeroplani i zračne ladje u dugim krugovima nad nemačkom mornaricom kružili, bile su spuštene sve zastave nemačke, koje se neće više dignuti.

miju do u dubinu duše. Inače omiljeli doktor bio je te večeri trn u oku časničkom zboru, jer donna Ines ostade na sve laskave poklone ljepušnjih poručnika i gluba i slijepa.

Odmah poslije ponosi podje Marijan kući. On ni sam nije znao, što mu je, nešto ga je smetalo u grudima; koliko je i htio, da zatomi misao u sebi, da je ljubomoran na Radetića, ipak mu je ona sve to žešće kidala moždane. Ta ga je misao tako zbunila, — premda nije nikako htio u nju vjerovati —, da za cijelog puta, od gostionice do kuće, nije sa ženom svojom ni riječi prozborte. Pa čudnovato, i ona sama, inače uvijek vesela i duhovita, šutjela je mramornome, koracajući nijemo uz njega, kao da ga i nema oñdje. Svako od njih pustilo uzde svojim mislima, ne htijući ih ni riječicom buniti. Tako su i do kuće šutjeli i raspremili se, i jedva jedvice, kao da im je grlo bilo sapeto, zaželješe jedno drugom „laku noć!“ Nijesu si, pravo smjeli ni u oči pogledati, te brže ugasile svjetlo, samo da se ne vide; bilo im je, da u mraku mogu bolje sakriti sebi samima neobične misli, štono im te večeri u glavi nikoš.

Kad su u jutro ustali, pogledaše se bojažljivim pogledom, nasmijehnuše se jedno drugom nježnim, stidljivim posmijehom, kao da se pitaju: Jesmo li to mi: oni isti, koji smo dosada bili? — „Vidiš, da sam ja ona ista, koja sam ti uvijek bila“, glasio za odgovor njezin posmijeh, nuanco njoj ne uzmognu dati posve jasnoga odgovora; još se nije povratio čisti mir i radost u njegovo srce; mada je i nastojao, da bude vedra lica kao uvijek.

Nato odo on kao obično svaki dan za poslom.

Manifest ruske vlade u Omsku. Pariz, 22. novembra. Provizorna vlada u Rusiji, koja ima sedište u Omsku, izdala je na ruski narod manifest, u kojem poziva sve ruske državljanje, neke se priključi u borbi proti boljševicima, te neka ostvare novu jedinstvenu veliku Rusiju, koja će se temeljiti na demokratskim načelima. Na koncu veli manifest: Provizorna se sveruska vlada nuda u dubokom uverenju, da će se živi narod velike Rusije, uvažiti smrtnu pogibao, koja preti domovini sa strane Nemača, Mađara i njihovih prijatelja te saveznika boljševika, skupiti oko centralne ruske vlade te učiniti sve, da naša nesretna domovina izdje iz nejzrecivog tripljenja, da na razvalinama svetskog rata opet ustanove velike ujedinjene majke Rusija. U tu se svrhu imaju osnovati velika ruska armada, koja će pod starom trobojnicom smješta početi borbu protiv boljševika.

Demobilizacija američke vojske. Bern, 21. novembra. Kako poručuje general March vratiće se demobilizacija Sedmijenih Država na sledeći način: U sledećih 14 dana biće otpušteno 200.000 momaka, koji se nalaze u taborištima Sedmijenih Država; iza toga će slediti otpust 30.000 do 1.700.000 momaka. Ranjenici i invalidi će biti što pre transportirani u Sedmijene Države.

Velika skladista živeža u carskom dvoru u Berlinu. Jedan član je radničkog i vojničkog veća zavirio u carski dvor u Berlinu, te našao velike zalihe životnih namirnica: mesa, kokoši, jaja, ogromne posude masti, sladura, kave, finoga vina i likera. Tako je nemačko veličanstvo skrbelo za se, a kada je to veličanstvo bilo dovoljno sito i opito, pošlo je na cestu te vikalo: Durchhalten!

Železničko ravnateljstvo. Češko ravnateljstvo, kako javlja službeni list „L’Osservatore Triestino“, Talijani ustanovili u Trstu i Trentu. Železnicu, koje su Talijani okupirali, iznose 1500 km.

Ceški jezik u crkvi. Na skupštini katoličkih čeških svećenika u Pragu, kojoj je 8. o. m. prisustvovalo do 300 svećenika, objavljeno je, da je papa odobrio statute udruženja češkoslovačkih svećenika za čitavu češkoslovačku državu. Ceškoslovačka vlada u Pragu već pregovara sa Vatikanom. Nadbiskup je praskom grofu Huynu upravio apel, da resignira na svoje mjesto. Ceški zastupnik dr. Zahradník bio je burno pozdravljen, kad je izjavio, da se u prvom redu moraju riješiti pitanja celibata i patronata. Ceški katolički crkva mora da postane nacionalnom, češki jezik da postane crkvenim jezikom. Papa da je sklon češkim zahtjevima. Prema izjavama dra. Kramářa, neće se u češkoslovačkoj državi provesti smjena i pravila centra, nego će se stvoriti konkordat sa Vatikanom po srpskom uzorku. Bio bi poželjan sličan pokret naših svećenika. Smatramo, da bi bilo nužno, da se naše svećenstvo u tom pitanju stavi u dodir sa udruženjem češkoslovačkih svećenika.

Mali oglascnici

Prodaje se
lepoto pokupljivo za sobu i kuću. Via Sissano 13. 600

Iznajmljuje se
jedna, odnosno dve sobe sa pokupstvom. Upitati se u Šišanskoj ulici br. 12. 600

Prodaje se
pokuštvo, boće i razne druge stvari u Via Ercole 21, III. kat.

Kuća sa 4 stana
na prodaju. Upitati se kod uprave lista. Via Santorio 18.

Podupirajte „Dražbu“

Oglasujte
u „Hrvatskom Listu“

Donna Ines.

Napisao: Josip Kozarac.

(Načrak.)

Pukovnija imala je u jedanaest sati krenuti dalje u kasinu bit će oproštaj. Oko desete kreće Marijan onamo, da se oprosti s prijateljem. Došavši u kasino, nadje sve na okupu, samo Radetića nije bilo. On ga počeka po sata, pa kad liječnik ni za to vrijeme ne dodje, predomisli se Marijan i podje kući. Mislio je, da je prijatelj došao do njega, da se oprosti s njegovom suprugom; nu mislio je i nešto drugo, i to nešto drugo, što mu samomu nije bilo posve jasno, što ga je peklo poput pakla i počelo buditi onoga demona u njemu, gonilo ga, da kao mahnit srće kući.

Stupivši u prvu sobu i ne našavši nikoga unutra, podje po debelom sagu u drugu; ušavši unutra . . .

On ni sam nije znao, što je kasnije iza toga časa bilo. On je vido svoju ženu, gdje leži na mekošklonu, lica pokrivena rupcem, i vido je prijatelja svoga, koji mu je — kako mu se čini — pružio ruku i rekao: Marijane, ja ti čestitam! . . . Pa kad još uvijek izvan sebe ne uzmogne pojmiti, što oko njega biva, i kad je vani trublja zatrubila, da pukovnija polazi, onda samo još očuti topli prijateljev poljubac i besvijestan osta sjedeći na našlanjaču. I ona je još uvijek ležala na mekošklonu pokrivena lica sve oči, dok Radetić nije otišao, a kad je digla rubac s očiju i u nakani, da pane Marijanu oko vrata, i taj čas vidjela njegovo izobljeno lice i bijesan pogled, kako ga je poput divlje zvijeri ustrmio na nju, ostade kao ukočena na svome mjestu. Pa kad on ne htjede ni riječi prozborte, nego sve većma od jarosti drhati i mrzlim znojem znojiti se, — ustade ona s mekošklonu i pogledavši ga svim prijezicom ženske duše, odo u svoju sobu.

(Nenad Stjepić.)

Sredinom rujna vraćala se Radetićeva pukovnija sa vježbe, pa je imala u našem gradiću području dan počinka. U čest pukovnijskom zboru priredjena je te večeri kod nas plesna zabava, jer vojnici su od vajkada u slavonskoj krajini najmiliji stalež. Na zavabi toj bila i donna Ines, sjajuci sva kao božica, i Marijan sa tako željno očekivanim prijateljem liječnikom. Radetić, u onoj lijeponoj vojničkoj odori, sa crno svilenom bradom; sa sniježno bijelim punanim rukama, sa visokim zamišljenim čelom, bio je i svačom pogledu zanimljiv čovjek; već samo njegovo ponašanje i meki izgovor morade bolesnika osokoliti i na po ozdraviti. Donna Ines prosjedjela je cijelu večer s njimi, a vidjelo im se, da se shvaćaju i razu-